

Heliga handlingar – religionernas ”riten”

I alla religioner finns det platser som anses heliga precis som Uluru är det för anangu. Vissa platser kan till och med vara heliga för flera religioner samtidigt. Så är det exempelvis med Jerusalem som är en helig stad för såväl judar som kristna och muslimer. Men också vissa **handlingar** anses vara heliga i religionerna. Sådana heliga handlingar kallas för **riten**. Några av de vanligaste är böner, offer, övergångsriten och gudstjänster.

Böner till gudarna

I nästan alla religioner förekommer olika former av **böner** till gudarna. Ibland ber de troende för

att klaga eller begära hjälp hos sin gud, ibland för att visa tacksamhet. Böner kan följa ett mönster där ord eller rörelser är bestämda i förväg, men de kan också ha betydligt friare former. De troende kan be både när de är ensamma och tillsammans med andra.

Offer för att visa att guden betyder mer

I de flesta religioner förekommer någon form av **offer**. Med offer menas att de troende avstår från något som de vill ha eller behöver. Det är ett bevis för att de tycker att deras gud är viktigare än vad de själva är. Inom hinduismen offerar till

Några buddhismunkar ber en bön om fred på en gata i New York.

Ett hinduiskt bröllop. I riterna ingår att man strör blomblad över brudparet som en lyckönskan inför framtiden.

exempel de troende blommor, mat, rökelse* eller något annat på ett litet altare i sitt hem varje morgon. Ett annat vanligt offer inom religionerna är att skänka pengar till församlingens arbete. I de kristna kyrkorna tar man till exempel upp frivilliga gåvor som kollekt vid gudstjänsterna.

En särskild form av offer är det som förr kallades slaktoffer. Då offerades man ett djur och åt köttet under en helig måltid till gudens ära. I en del religioner förekom det till och med människoeffert för i tiden.

Övergångsriten vid livets stora förändringar

De flesta religioner uppmärksammar livets största händelser genom så kallade övergångsriten. I den kristna traditionen är dop, konfirmation, vigsel och begravning exempel på sådana riten.

Nästan alla andra religioner har motsvarande övergångsriten när en människa föds, blir vuxen, bildar familj eller dör. Dessa riten kallas för övergångsriten eftersom de genomförs vid ”övergången” från ett tillstånd i livet till ett annat: från ofödd till född, från barn till vuxen, från ensamstående till par och från levande till död.

Gudstjänsten – den gemensamma riten

När många människor samlas till gemensam tillbedjan av sin gud brukar man kalla det för **gudstjänst**. Gudstjänster leds ofta – men inte alltid – av särskilda församlingsledare. Gudstjänsterna innehåller vanligen böner, offer och andra riten. I många religioner förekommer också läsning av heliga texter samt sång och musik under gudstjänsterna. I vissa religioner är dansen det viktigaste sättet att uttrycka sig under gudstjänsten.